

REZUMAT DESTINAT FACTORILOR DE
DECIZIE PENTRU **DEZVOLTAREA ȘI
PUNEREA ÎN APLICARE A UNUI PLAN DE
MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ**

Cuprins

1. Ce este un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)?	02
2. Care sunt avantajele planificării unei mobilități urbane durabile?	05
3. Care sunt elementele principale ale planificării unei mobilități urbane durabile?	06
4. Cum încep să dezvolt un plan de mobilitate urbană durabilă?	09

Caseta redacțională

Despre: Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului SUMP-UP, finanțat în cadrul programului Horizon 2020 Research and Innovation Action al Uniunii Europene, în baza acordului de finanțare nr. 690669. Proiectul SUMP-UP a fost coordonat de Ana Drăguțescu (ICLEI European secretariat).

Referințe: Rupprecht Consult (redactor), 2020. „Decision makers summary for Developing and Implementing a Sustainable Urban Mobility Plan” (Rezumat destinat factorilor de decizie pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a unui plan de mobilitate urbană durabilă.)

Autori: Siegfried Rupprecht, Lasse Brand, Susanne Böhrer-Baedeker, Lisa Marie Brunner, Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH. Părți din prezentul document se bazează pe: Rupprecht Consult, „Guidelines” (Orientări). Dezvoltarea și punerea în aplicare a unui plan de mobilitate urbană durabilă (2013), drepturile de autor aparținând Comisiei Europene.

Grafică: Rupprecht Consult, bazată pe grafica originală realizată de Rebekka Dold, Grafik Design & Visuelle Kommunikation Freiburg, Germania | www.rebekkadold.de

Fotografiile de pe copertă:
www.istock.com

Declarație de declinare a responsabilității: Punctele de vedere exprimate în prezenta publicație sunt responsabilitatea exclusivă a autorilor numiți și nu reflectă în mod necesar opiniile Comisiei Europene.

Drepturi de autor: Drepturile de autor pentru prezenta publicație aparțin Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH. Toate imaginile și elementele de text din prezenta publicație, pentru care se furnizează o sursă, sunt proprietatea organizațiilor sau a persoanelor specificate. Autorii doresc să încurajeze utilizarea pe scară largă a acestor orientări. Prezentul document poate fi utilizat cu titlu gratuit, copiat și redistribuit prin orice mediu, cu condiția ca (a) sursa să fie numită prin folosirea citării de mai sus și (b) materialul redistribuit să fie utilizat cu titlu gratuit. Utilizarea comercială a prezentului document, precum și modificările conținutului acestuia se autorizează doar cu permisiunea expresă a deținătorilor drepturilor de autor.

În termeni juridici, utilizarea prezentului document este reglementată prin licența Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 (Attribution-NonCommercial-NoDerivates 4.0 International). Textul juridic al licenței este disponibil la adresa:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>.

Persoane de contact:

Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH
Clever Str. 13-15, 50668 Köln/Germania
www.rupprecht-consult.eu
info@rupprecht-consult.eu

Resursele PMUD

Linii Directoare pentru

Dezvoltarea și Implementarea PMUD: www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines

Ghiduri pe subiecte PMUD: www.eltis.org/mobility-plans/topic-guides

Informări pentru practicienii PMUD: www.eltis.org/mobility-plans/practitioner-briefings

Autoevaluare PMUD: www.sump-assessment.eu

Academia de mobilitate: www.mobility-academy.eu

1. Ce este un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)?

Planificarea mobilității urbane durabile reprezintă o abordare strategică integrată cu privire la transportul urban. Aceasta contribuie la îmbunătățirea accesibilității și creșterea calității vieții prin tranziția către o mobilitate durabilă. PMUD sprijină un proces decizional bazat pe fapte și ghidat de o viziune pe termen lung. Pentru aceasta, este necesară o evaluare detaliată a stării de fapt și a tendințelor viitoare, o viziune comună cu obiective strategice, precum și un set integrat de măsuri din diferite domenii de politică, inclusiv reglementarea, promovarea, finanțarea, tehnologia și infrastructura. Conceptul de PMUD pune accentul pe implicarea cetățenilor și a părților interesate, precum și pe cooperarea dintre actorii din administrațiile publice și sectorul privat.

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă se bazează pe următoarele principii, care sunt descrise detaliat mai jos:

- 1 **Planificați pentru mobilitate durabilă în „zona urbană funcțională”**
- 2 **Cooperați dincolo de granițele instituționale**
- 3 **Implicați cetățenii și părțile interesate**
- 4 **Evaluați performanțele actuale și viitoare**
- 5 **Definiți o viziune pe termen lung și a un plan clar de implementare**
- 6 **Dezvoltați toate modurile de transport într-o manieră integrată**
- 7 **Pregătiți monitorizarea și evaluarea**
- 8 **Asigurați calitatea planului**

Fotografie © LucVi on istock.com

Fotografie © Rupprecht Consult

Planificarea mobilității urbane durabile stabilește noul standard pentru planificarea inovatoare a transportului. Aceasta ajută orașele și regiunile să integreze moduri de transport și să încurajeze mobilitatea durabilă. PMUD contribuie la atingerea unor obiective cheie privind mobilitatea, precum o mai bună calitate a aerului, accesibilitate și mobilitate îmbunătățite, siguranță rutieră crescută, zgomot mai scăzut al traficului, eficiență energetică mai mare și calitate sporită a vieții. PMUD ajută orașele și regiunile să reducă impactul provenit din transporturi asupra climei.

Următoarea definiție a unui Plan de Mobilitate Urbană Durabilă a fost acceptată la scară largă în Europa și la nivel internațional:

Un **Plan de Mobilitate Urbană Durabilă** este un plan strategic menit să satisfacă necesitățile de mobilitate ale persoanelor și întreprinderilor din zonele urbane și din împrejurimile acestora, pentru o calitate mai bună a vieții. Acesta se întemeiază pe practici de planificare existente și ține seama în mod adecvat de principiile integrării, participării și evaluării.

Opt principii

Conceptul de Planificare a Mobilității Urbane Durabile, așa cum este el definit în Pachetul de Mobilitate Urbană, se bazează pe opt principii directe acceptate în mod frecvent.¹

1 Planificați pentru mobilitate durabilă în „zona urbană funcțională”

Zonele urbane sunt conectate cu împrejurimile lor prin fluxuri zilnice de persoane și bunuri, ceea ce înseamnă că zona geografică acoperită de un PMUD trebuie să se bazeze pe această „zonă urbană funcțională”. Ea se bazează pe densitatea populației și pe fluxurile de deplasare la locul de muncă pentru a cuprinde toată zona de navetă. În funcție de contextul local, această zonă ar putea fi un oraș și zona periurbană din jurul acestuia, o întreagă regiune policentrică sau o altă asociere de municipalități. Planificarea pe baza unor fluxuri reale de persoane și bunuri este un criteriu important pentru ca un plan să devină relevant și cuprinzător, chiar dacă limitele așezărilor pot urma o logică diferită și pot îngreuna realizarea planificării.

PMUD trebuie să urmărească scopul general de îmbunătățire a accesibilității și de asigurare a unei mobilități durabile de înaltă calitate pentru întreaga zonă urbană funcțională. Un sistem de transport durabil îmbunătățește accesibilitatea pentru toți, indiferent de venit și de statutul social; sporește calitatea vieții și atractivitatea mediului urban; îmbunătățește siguranța rutieră și sănătatea publică; reduce poluarea aerului și poluarea fonică, emisiile de gaze cu efect de seră și consumul de energie; și îmbunătățește viabilitatea economică, echitatea socială și calitatea mediului.

2 Cooperarea dincolo de granițele instituționale

Dezvoltarea și implementarea unui Plan de Mobilitate Urbană Durabilă trebuie să se bazeze pe un nivel ridicat de cooperare, coordonare și consultare pe diferite niveluri de guvernare și între instituții (și departamentele acestora) din zona de planificare.

Planificarea Mobilității Urbane Durabile ar trebui să se bazeze pe:

- Cooperare pentru a asigura coerența și complementaritatea PMUD cu politicile și planurile din sectoarele legate de transport (de ex. utilizarea terenurilor și amenajarea teritoriului, servicii sociale, sănătate, energie, educație, poliția).
- Strânsă cooperare și schimb de idei de la alte niveluri de guvernare (de exemplu districtul, municipalitatea, aglomerația, regiunea și statul).
- Coordonare cu furnizorii de servicii de transport din sectorul public și privat.

3 Implicați cetățenii și părțile interesate

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă se axează pe satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor din zona urbană funcțională, atât a rezidenților, cât și a vizitatorilor, precum și a instituțiilor și afacerilor cu sediul în acea zonă. Urmează o abordare transparentă și participativă, implicând activ cetățenii și alte părți interesate de-a lungul dezvoltării și implementării planului. Planificarea participativă este o condiție prealabilă pentru ca oamenii să poată beneficia de Planul de Mobilitate Urbană Durabilă și de politicile pe care le promovează. Implicarea precoce și activă face mai probabilă asumarea planului și sprijinul public, reducând astfel riscurile politice și facilitând implementarea.

4 Evaluați performanțele actuale și viitoare

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă se bazează pe o evaluare detaliată a performanței actuale și viitoare a sistemului de transport în zona urbană funcțională. Acesta oferă o revizuire cuprinzătoare a situației existente și stabilește o bază de referință față de care se poate măsura progresul. Pentru a face acest lucru, procesul de Planificare a Mobilității Urbane Durabile identifică obiective și ținte ambițioase, dar realiste, care sunt în concordanță cu viziunea stabilită, apoi definește indicatori de performanță pentru fiecare dintre acestea. Acestea sunt apoi utilizate pentru a evalua condițiile actuale și viitoare. Această analiză a stării include, de asemenea, o revizuire a capacităților și resurselor actuale și a structurii instituționale pentru planificare și implementare.

¹ Această secțiune preia multe elemente din anexa 1 a pachetului privind mobilitatea urbană (COM(2013) 913).

² OCDE, definiția zonelor urbane funcționale pentru baza de date metropolitane a OCDE, 2013, p. 2. www.oecd.org/cfe/regional-policy/Definition-of-Functional-Urban-Areas-for-the-OECD-metropolitan-database.pdf.

5 Definiți o viziune pe termen lung și a un plan clar de implementare

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă se bazează pe o viziune pe termen lung pentru dezvoltarea transportului și a mobilității pentru întreaga zonă urbană funcțională și acoperă toate modurile și formele de transport: publice și private; pasageri și mărfuri; motorizate și nemotorizate; în mișcare și staționare. Include de asemenea infrastructură și servicii. Un PMUD conține un plan pentru implementarea pe termen scurt a obiectivelor și țințelor prin intermediul pachetelor de măsuri. Acesta conține un calendar de execuție și un buget, precum și o alocare clară a responsabilităților și o prezentare a resurselor necesare.

6 Dezvoltați toate modurile de transport într-o manieră integrată

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă încurajează dezvoltarea echilibrată și integrată a tuturor modurilor de transport relevante, în timp ce prioritizează soluțiile de mobilitate durabilă. PMUD propune un set integrat de măsuri pentru îmbunătățirea calității, securității, siguranței, accesibilității și eficienței costurilor sistemului general de mobilitate. Un PMUD include măsuri de infrastructură, tehnice, de reglementare, de promovare și financiare. Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă abordează toate formele de mobilitate colectivă (transportul public tradițional, precum și noi servicii bazate pe partajare, inclusiv noi modele de afaceri); mobilitate activă (mersul pe jos și pe bicicletă); intermodalitate și mobilitate de tip "din ușă în ușă"; siguranță rutieră; vehicule în mișcare și staționare; livrare marfă și servicii; logistică; managementul mobilității; și Sisteme Inteligente de Transport (ITS).

7 Pregătiți monitorizarea și evaluarea

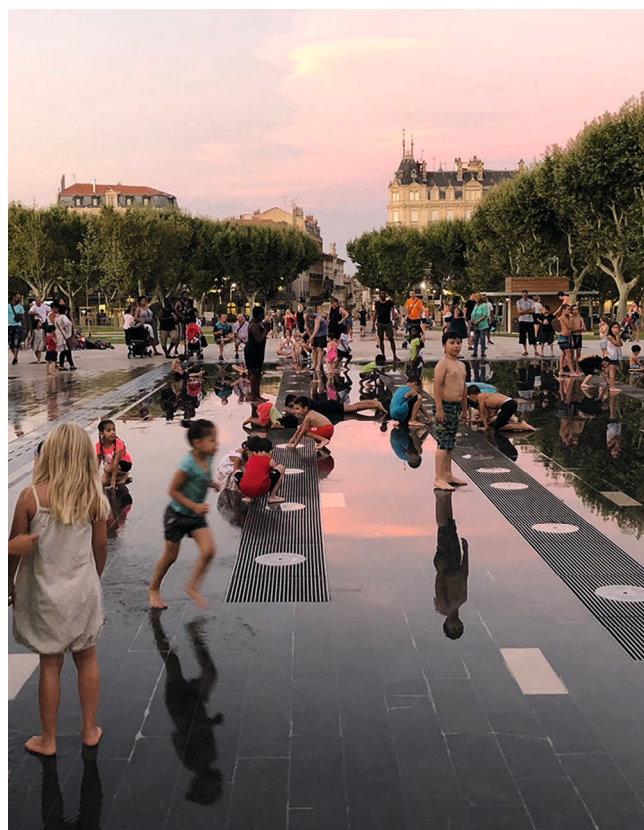
Punerea în aplicare a unui Plan de Mobilitate Urbană Durabilă trebuie monitorizată îndeaproape. Progresul în atingerea obiectivelor planului și îndeplinirea obiectivelor sunt evaluate periodic, pe baza indicatorilor de performanță aleși. Este necesară o acțiune adecvată pentru a asigura accesul în timp util la datele și statisticile relevante. Monitorizarea și evaluarea continuă a implementării măsurilor pot sugera revizuirii ale țințelor și, dacă este

necesar, acțiuni corective în ceea ce privește implementarea. Un raport de monitorizare care este prezentat și comunicat cetățenilor și părților interesate informează despre progresele în elaborarea și implementarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă.

8 Asigurați calitatea planului

Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă este un document cheie pentru dezvoltarea unei zone urbane. Dispunerea unor mecanisme pentru a asigura calitatea profesională generală a PMUD și pentru a valida conformitatea cu cerințele conceptului Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (cu acest document) este un efort demn de făcut. Asigurarea calității datelor și gestionarea riscurilor în timpul implementării necesită o atenție specifică. Aceste sarcini pot fi delegate revizuiților externi de calitate sau altei instituții guvernamentale (de exemplu, la nivel regional sau național), în timp ce pot fi facilitate prin utilizarea unor instrumente precum Schema de Autoevaluare PMUD.

Fotografie © Gehl

2. Care sunt avantajele planificării unei mobilități urbane durabile?

Crearea unui oraș durabil

Creșterea calității vieții

Există dovezi importante potrivit cărora Planificarea mobilității urbane durabile sporește calitatea vieții într-o zonă urbană. Politicile bine coordonate conduc la o gamă largă de avantaje, precum spații publice mai atractive, siguranță rutieră îmbunătățită, precum și reducerea poluării fonice și a aerului. Un astfel de mediu atractiv încurajează, de asemenea, cetățenii să meargă mai des pe jos și cu bicicleta, ceea ce le îmbunătățește sănătatea, ajutând chiar la economisirea costurilor.

Crearea de avantaje economice

Mobilitatea este un important factor de abilitare pentru economia locală. Un mediu mai sănătos și o congestionare redusă ajută la reducerea substanțială a costurilor suportate de comunitățile locale și atrag întreprinderi și investitori noi. În competiția globală pentru întreprinderi inovatoare (și locuri de muncă bine plătite), calitatea vieții oferită de un oraș a devenit un factor important; orașele durabile sunt în mod clar pe primele locuri.

Contribuția la obiectivele climatice și de mediu

Un sistem de mobilitate mai durabil se traduce direct prin reducerea emisiilor, a poluării fonice și a aerului, precum și a utilizării de terenuri. Orașele pot juca un rol în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și în combaterea crizei climatice. Planificarea unei mobilități urbane durabile este un element de bază al politicilor climatice locale și naționale.

Îmbunătățirea accesibilității transportului

Planificarea mobilității urbane durabile este un instrument excelent pentru a crea soluții de transport multimodale pretutindeni. Reunirea diferiților actori asigură un rezultat eficient la necesitățile cetățenilor și ale întreprinderilor în ceea ce privește accesul. Acesta sprijină asigurarea unei bune accesibilități la servicii, la locuri de muncă și la educație pentru toți rezidenții, indiferent de venit și de statut social. PMUD oferă un cadru ideal pentru colectarea de idei inovatoare privind un nou sistem de mobilitate, pentru realizarea de proiecte noi și pentru punerea în practică a unor măsuri complementare având ca scop îmbunătățirea generală a sistemului de transport.

Implementarea schimbării

Utilizarea mai eficientă a unor resurse limitate

Deoarece resursele financiare sunt limitate, este esențial ca orașele să adopte soluții mai eficiente din punctul de vedere al costurilor. PMUD mută centrul atenției de la construirea de infrastructuri rutiere noi la un mix mai echilibrat de măsuri. Prin combinarea măsurilor privind infrastructura și a măsurilor tehnice cu măsuri de reglementare, de promovare și financiare, obiectivele de mobilitate se pot realiza mult mai eficient.

Crearea de sinergii între sectoare, depășind limitele municipalităților

Problemele de mobilitate urbană trec adesea dincolo de limitele municipalităților, se referă la diverse domenii de politică sau vizează o gamă largă de departamente și instituții. PMUD inspiră o cultură de planificare colaborativă între diferitele sectoare și niveluri de guvernare. Datorită unor bune soluții de interconectare putem răspunde în mod mai adecvat unor probleme din ce în ce mai complexe.

Obținerea sprijinului opiniei publice

Implicarea părților interesate și a cetățenilor este elementul fundamental- cheia unui plan de mobilitate urbană durabilă. O administrație urbană care demonstrează că ține la necesitățile și dorințele rezidenților săi și îi implică pe aceștia în mod corespunzător poate obține un nivel înalt de sprijin public. Participarea devine o sursă de idei pentru urbanisti, sporește legitimitatea și reduce riscul politic de opoziție la politicile ambițioase.

Creșterea accesului la surse de finanțare și la pachete financiare

Cooperarea instituțiilor publice din sectoare diferite cu actori privați permite punerea laolaltă a resurselor pentru acțiuni comune. Un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă ajută autoritățile din transporturi să atragă pachete financiare și finanțare din surse noi. Urbaniștii pot demonstra impactul măsurilor individuale evaluate pe baza indicatorilor cheie de performanță, făcând propunerile de pachete financiare mai atractive.

Planificarea în vremuri nesigure

Apariția de tehnologii, modele de afaceri și cereri noi ale consumatorilor contribuie la crearea de nesiguranță în planificare, însă obiectivele pe termen lung care se bucură de un sprijin la scară largă pot oferi un cadru orientativ pentru o prioritizare mai sistematică a politicilor și pentru a selecta măsuri în funcție de modificarea circumstanțelor.

3. Care sunt elementele principale ale planificării unei mobilități urbane durabile?

Încă de la publicarea conceptului de PMUD în 2013, procesul de dezvoltare și punere în aplicare a unui plan de mobilitate urbană durabilă a fost aplicat în multe zone urbane din întreaga Europă (și la nivel mondial). „Ciclul PMUD” reprezintă acest fapt folosind metafora vizuală a unui cadran de ceas (a se vedea figura 1).

Ciclul PMUD reprezintă cele patru faze ale planificării unei mobilități urbane durabile, fiecare dintre acestea începând și terminându-se cu un obiectiv intermediar și fiecare fiind împărțită în trei etape (în total douăsprezece etape în ciclul de planificare). Obiectivele intermediare sunt legate de o decizie sau de un rezultat, acestea fiind necesare pentru faza următoare și marchează finalizarea fazei anterioare.

Toate etapele și activitățile trebuie parcurse ca parte a unui ciclu de planificare periodic, în sensul unui proces de îmbunătățire continuă.

Aceasta este, desigur, o reprezentare idealizată și simplificată a unui proces de planificare complex. În unele cazuri, etapele pot fi parcurse aproape în paralel (sau chiar repetate), ordinea sarcinilor poate fi adaptată ocazional la necesitățile specifice sau o activitate poate fi omisă în mod parțial, deoarece rezultatele acestora sunt disponibile dintr-un alt exercițiu de planificare. Cu toate acestea, ciclul PMUD s-a încetățenit ca orientare utilă care ajută la structurarea și urmărirea procesului de planificare.

Figura 1: Cei 12 pași privind planificarea mobilității urbane durabile (a doua Ediție) – o privire de ansamblu asupra factorilor de decizie

Faza 1:

Pregătire și analiză

Prima etapă, și punctul de plecare pentru procesul PMUD, îl reprezintă decizia explicită a persoanelor responsabile în luarea deciziilor de a pregăti un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă. În prima fază, temelia procesului de planificare se așterne răspunzând la următoarele întrebări:

Care sunt resursele noastre?

Pentru a începe, analizați toate resursele disponibile (umane, instituționale, financiare) pentru planificarea și configurarea structurilor de lucru, precum și pe cele de participare. În această etapă, factorii de decizie trebuie să se asigure că instituțiile și persoanele cheie sprijină dezvoltarea PMUD și contribuie la crearea unei echipe de planificare de bază.

Care este contextul nostru de planificare?

Identificați factorii care vor avea un impact asupra procesului de planificare, cum ar fi planurile deja existente sau cerințele legale. Analizați fluxurile de trafic pentru a determina aria geografică a planului și asigurați-vă că autoritățile și părțile interesate învecinate sunt „la bord”. Conveniți asupra calendarului de planificare și recrutați suport extern, după caz. Activitățile din această etapă, cât și din cea anterioară sunt strâns legate și deseori se desfășoară în paralel. O sarcină cheie pentru factorii de decizie în acest moment este să se asigure că „zona urbană funcțională” servește ca zonă de planificare pentru PMUD. Aceasta este adesea o decizie complexă din punct de vedere instituțional și politic.

Care sunt principalele noastre probleme și oportunități?

Analizați situația existentă a mobilității din perspectiva tuturor modurilor de transport și a aspectelor de sustenabilitate relevante, utilizând un set adecvat de surse de date actualizate. Obiectivul final al primei faze îl reprezintă o analiză completă a problemelor și oportunităților majore legate de mobilitate din întreaga zonă urbană funcțională.

Faza 2:

Dezvoltarea strategiei

Scopul celei de-a doua faze este de a defini direcția strategică a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă în cooperare cu cetățenii și părțile interesate. Întrebările cheie din această fază sunt:

Care sunt opțiunile noastre de viitor?

Analizați schimbările probabile ale factorilor externi importanți pentru mobilitatea urbană (de exemplu, demografia, tehnologia informației, clima) și dezvoltați scenarii care explorează direcții strategice alternative. Scenariile încearcă să surprindă incertitudinea care vine, „privind spre viitor”, pentru a avea o bază concretă mai bună pentru deciziile strategice.

Ce fel de oraș vrem?

Faceți câteva exerciții de imaginație pentru elaborarea unei viziuni împreună cu părțile interesate. O viziune și obiective comune sunt punctele de referință ale fiecărui PMUD. O viziune este o descriere calitativă a viitorului mobilității dorit pentru oraș, specificat ulterior prin obiective concrete care indică tipul de schimbare vizat. Asigurați-vă că obiectivele dumneavoastră se adresează problemelor importante și că acestea acoperă toate modurile de transport din zona urbană funcțională. Persoanele responsabile în luarea deciziilor trebuie să se implice activ în această etapă, deoarece este decisă direcția strategică pentru următorii ani.

Cum ne asigurăm că obiectivele au fost îndeplinite?

Definiți un set de indicatori și ținte strategice care vă vor permite să monitorizați progresul tuturor obiectivelor, fără a necesita cantități nerealiste de colectare de date noi. Persoanele responsabile în luarea deciziilor ar trebui să se asigure că țintele sunt ambițioase, fezabile, consecvente, susținute la scară largă de părțile interesate și aliniate cu alte domenii din politică.

La sfârșitul celei de-a doua faze, ați ajuns la punctul de referință al unei viziuni, obiective și ținte susținute la scară largă. Dacă este posibil, factorii de decizie ar trebui să adopte aceste priorități strategice pentru a asigura un cadru de ghidare stabil pentru faza de elaborare a măsurilor.

Faza 3: Planificarea măsurilor

Cu a treia fază, procesul de planificare trece de la nivelul strategic la cel operațional. Această fază se concentrează pe măsuri pentru atingerea obiectivelor și țințelor convenite. În acest caz, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă este finalizat, iar implementarea acestuia este pregătită răspunzând la următoarele întrebări cheie:

Ce vom face în mod concret?

Creați o listă lungă de măsuri și evaluați eficacitatea și fezabilitatea acestora pentru a le selecta pe cele care contribuie cel mai bine la îndeplinirea obiectivelor și țințelor dumneavoastră. Includeți măsurile în pachete integrate, discutați-le cu cetățenii și părțile interesate și evaluați-le în detaliu pentru a vă valida selecția. Planificați monitorizarea și evaluarea pentru fiecare măsură.

Ce va presupune acest lucru și cine ce va face?

Distribuiți pachetele de măsuri în sarcini (sau „acțiuni”) și descrieți-le în detaliu, inclusiv costurile estimate, interdependențele și riscurile. Identificați instrumentele de finanțare internă și externă, precum și sursele de finanțare pentru toate acțiunile. Pe această bază, conveniți asupra unor responsabilități clare, priorități de implementare și termene pentru fiecare acțiune. În această etapă este esențial să comunicați acțiunile cu politicienii și publicul. De exemplu, proiectele concrete de construcții pot fi controversate chiar dacă obiectivele și măsurile aferente sunt susținute de marea majoritate. În acest moment, factorii de decizie trebuie să recruteze sprijin politic și public pentru măsurile și acțiunile PMUD, realizând în mod ideal un acord formal privind responsabilitățile și calendarul între factorii de decizie și părțile cheie interesate.

Suntem pregătiți să începem?

Este posibil ca mulți autori să fi contribuit la diferitele părți ale Planului de Mobilitate Urbană Durabilă. Acum este timpul să finalizați documentul și să verificați calitatea acestuia. Pe baza convențiilor organizației dumneavoastră, o schemă financiară detaliată poate fi inclusă în planul propriu-zis sau poate face parte dintr-un proces separat. În ambele cazuri, ar trebui să agreeți un buget pentru fiecare acțiune prioritară și să stabiliți aranjamente pe termen lung pentru distribuirea costurilor și a veniturilor între toate organizațiile implicate înainte de adoptarea PMUD. Cel mai important punct de referință încheie faza de planificare a măsurilor: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă este adoptat de către factorii de decizie ai organului politic competent.

Faza 4: Implementare și monitorizare

A patra fază se concentrează pe implementarea măsurilor și acțiunilor conexe definite în PMUD, însoțite de monitorizare, evaluare și comunicare sistematică. În această fază, acțiunile sunt puse în practică răspunzând următoarelor întrebări cheie:

Cum putem gestiona corect?

Departamentele și organizațiile responsabile ar trebui să planifice detaliile tehnice ale acțiunilor lor, să realizeze implementarea și să procure bunuri și servicii, dacă este necesar. Întrucât aceasta implică adesea multe părți, coordonarea generală a procesului de implementare necesită o atenție deosebită.

Cum ne asigurăm că suntem pe drumul cel bun?

Monitorizarea sistematică va clarifica dacă lucrurile se desfășoară în concordanță cu planul, permițând luarea de măsuri corective, dacă este necesar. Schemele de mobilitate inovatoare pot reprezenta o mare perturbare (precum și un beneficiu la fel de mare) pentru călătorii zilnici. Înțelegerea opiniei publice, bazată pe un dialog activ în dublu sens, este crucială pentru un proces de implementare de succes.

Ce am învățat?

Ultima etapă a ciclului PMUD constă în revizuirea succeselor și eșecurilor, precum și în comunicarea acestor rezultate părților interesate și publicului. Acest proces de revizuire se orientează spre viitor și ia în considerare noi provocări și soluții. În mod ideal, factorii de decizie vor avea un interes activ în a înțelege ce a funcționat (și ce nu), astfel încât aceste lecții să fie luate în considerare în următoarea actualizare a PMUD.

Punctul de referință privind „Implementarea măsurilor evaluate” încheie ciclul PMUD.

4. Cum încep să dezvolt un Plan de Mobilitate Urbană Durabilă?

Dezvoltarea și punerea în aplicare a unui plan de mobilitate urbană durabilă este un proces care implică mulți actori interesați din diverse sfere de competență ale autorităților de planificare, din diverse medii politice și nu numai. Planul analizează în mod cuprinzător sistemul de transport, acționează dincolo de limitele sectoriale și inițiază un proces de schimbare către o planificare mai integrată. Un proces PMUD reușit, prin urmare, începe cu consolidarea sprijinului celor mai importante părți interesate.

Adoptați o decizie clară de a dezvolta un PMUD

Punctul inițial pentru dezvoltarea unui PMUD trebuie să fie o decizie de a îmbunătăți situația actuală în materie de mobilitate și o convingere puternică potrivit căreia este necesară o schimbare în sensul unei durabilități sporite. Trebuie să fie clar de la bun început că transportul urban nu este un scop în sine, ci contribuie la atingerea unor obiective mai înalte, precum creșterea calității vieții și a bunăstării. O decizie de a elabora un PMUD înseamnă întotdeauna un angajament pentru atingerea obiectivelor generale de:

- a îmbunătăți accesibilitatea pentru toți, indiferent de venit și de statut social;
- a spori calitatea vieții și atractivitatea mediului urban;
- a îmbunătăți siguranța rutieră și sănătatea publică;
- a contribui la atingerea obiectivelor climatice prin reducerea poluării aerului și a poluării fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie; precum și
- de a spori viabilitatea economică, echitatea socială și calitatea mediului.

Obțineți un angajament politic

În funcție de contextul național și local, o obligație juridică la nivel național, o decizie oficială a unui organism politic local (precum consiliul local) sau un angajament al administrației locale poate fi forța motrică pentru dezvoltarea unui PMUD. În orice caz, este necesar un angajament real pentru a crea un plan cu adevărat durabil și eficient. În absența unui susținător politic la nivel local, obținerea unui sprijin în favoarea planului din partea altor politicieni se poate dovedi dificilă. Acest lucru necesită argumente persuasive prezentate de o persoană care este respectată de factorii de decizie.

Găsiți un cadru pentru PMUD

Un proiect sau o măsură poate fi în sine un stimul pentru începerea procesului PMUD. Odată cu decizia în favoarea unui mare proiect de infrastructură (de exemplu o nouă linie de tramvai) sau a unei inovații urbane importante (de exemplu o zonă de emisii scăzute) poate apărea necesitatea de a insera măsura într-un cadru mai cuprinzător de planificare.

Un PMUD poate oferi o abordare integrată a unui proiect amplu, furnizând măsuri complementare, ținte pe termen lung și o abordare participativă. În special pentru proiectele mari și inovatoare cu impact ridicat, un PMUD oferă strategii cuprinzătoare de participare care sunt necesare pentru a obține sprijin public în favoarea măsurilor. Un proiect de infrastructură care afectează întreaga regiune poate chiar să furnizeze impulsul de a iniția un PMUD la nivelul zonei urbane funcționale, împreună cu municipalitățile învecinate.

Aduceți argumentul problemelor actuale cu care se confruntă orașul dumneavoastră, precum și al îmbunătățirilor pe care le-ar putea genera un PMUD

O abordare utilă este să prezentați provocările și problemele cu care se va confrunta orașul dacă nu se produce nici o schimbare, să accentuați avantajele generate de planul de mobilitate urbană durabilă, precum și să subliniați faptul că alegătorii vor recompensa rezultatele bune. Pentru a comunica sentimentul urgenței, poate fi eficient să simulați consecințele negative ale unei dezvoltări bazate pe menținerea stării de fapt (de exemplu în ceea ce privește congestiunea pe viitor și pierderile economice rezultate, sau în ceea ce privește indicatori precum accidentele rutiere mortale sau anii de viață pierduți din cauza poluării aerului) și să prezentați aceste date politicienilor cu ajutorul hărților și al cifrelor. Schimbările rapide actuale stimulate de tehnologiile digitale subliniază sentimentul urgenței în ceea ce privește dezvoltarea unei abordări strategice coerente pentru mobilitatea durabilă viitoare. Atunci când comunicați avantajele este deseori util să faceți legătura cu chestiunile actuale de înaltă prioritate din orașul dumneavoastră – precum calitatea aerului, traficul, siguranța rutieră, accesibilitatea locuințelor sau creșterea economică – explicând modul în care un PMUD poate ajuta la soluționarea acestora.

Abordați și procesul de luare de măsuri la scară redusă pentru obținerea de câștiguri rapide

Angajamentul politic poate fi dificil de obținut deoarece avantajele depline ale unui PMUD devin vizibile numai după un interval de timp mai mare decât ciclul electoral. Poate fi util să subliniați opțiunea de a include măsuri la scară redusă cu o mare vizibilitate în PMUD. Acestea pot genera un sprijin public pe termen scurt și pot conduce la o primă decizie de dezvoltare a unui PMUD. De exemplu, transformarea temporară a spațiilor publice cu soluții „ușoare și ieftine” poate ajuta oamenii să vizualizeze posibilele schimbări pozitive (de exemplu, realocarea spațiului stradal, o pistă temporară pentru bicicliști,

separată cu ronduri de flori sau parkleturi (spații temporare pietonale pentru odihnă) în locul spațiilor de parcare).

Inspirați-vă de la alte orașe

O serie de orașe din Europa (și din lume) s-au confruntat în trecut cu această primă decizie. Multe dintre ele au luat decizia de a dezvolta primul lor PMUD. Poate fi un argument important să atrageți atenția asupra acestor orașe care au derulat cu succes planificarea unei mobilități urbane durabile. Rețeaua urbană europeană oferă o bază excelentă pentru a învăța și a te inspira din poveștile altor orașe, cu tot cu succesul și eșecul lor.

Începeți cu câteva etape ușoare

Dacă ați luat decizia de a pregăti un PMUD este posibil să aveți impresia că vă aflați la poalele unui munte înalt. Mai ales la începutul călătoriei, vă poate fi de ajutor să vă gândiți că veți urca acest munte în mai multe etape, cu pași mici și obiective ușor de realizat. Date fiind cele patru faze principale, etapele și obiectivele intermediare, formatul ciclului PMUD vă va sprijini în această călătorie. Pentru un început fără probleme al procesului dumneavoastră, pot fi utile următoarele idei:

Stabiliți conexiuni și o colaborare în zona urbană funcțională aferentă

- Organizați un atelier de planificare cu cei care planifică transporturile din municipalitățile învecinate. Este posibil ca nu toate municipalitățile să fie interesate, însă dacă începeți cu cele care sunt interesate, celelalte se pot alătura ulterior.
- Identificați probleme comune care necesită cooperare (de exemplu, rute congestionate ale navetiștilor, etc.) și reuniți-vă pentru a identifica soluții de care vor beneficia toate municipalitățile (de exemplu, un tren sau conexiuni cu autobuzul mai bune pentru navetiști, sisteme Park&Ride sau drumuri cu piste ciclabile). Deseori este mai ușor să se stabilească o cooperare în jurul unui proiect concret decât în jurul unor planuri abstracte.

Deschideți un dialog pentru o cooperare fructuoasă dincolo de limitele instituționale

- Începeți prin a implica colegii din alte sectoare relevante (de exemplu, urbanism, mediu, economie, turism, servicii sociale sau sănătate) în procesele de planificare a mobilității. Pentru planurile strategice, încercați să creați grupuri de coordonare interdisciplinare în care să fie reprezentate cele mai relevante departamente. De asemenea, invitați reprezentanți ai sectoarelor conexe (de exemplu, ONG-uri de mediu, asociații de întreprinderi, experți în domeniul sănătății, poliție, consiliul tineretului și reprezentanți ai școlilor) la reuniunile părților interesate.
- Identificați provocările trans-sectoriale. Deseori este mai ușor să se stabilească o cooperare în jurul unui proiect concret, cu avantaje comune (de exemplu o campanie de mers la școală pe jos pentru elevi, planificată împreună de către poliție, departamentul de învățământ și cel responsabil cu mobilitatea) decât în jurul unor planuri abstracte.
- Organizați o reuniune cu colegii din alte departamente și discutați avantajele unei acțiuni comune. Dacă la aceste reuniuni poate participa un expert dintr-un oraș aflat într-un stadiu mai avansat, acest lucru poate ajuta la comunicarea mesajului. Avantajul este și mai mare dacă acești experți provin dintr-o municipalitate percepută ca fiind similară cu a dumneavoastră.

Mobilizați cetățenii și actorii interesați

- Identificați actorii interesați relevanți. În afară de publicul general, este important să fie implicat un grup echilibrat de reprezentanți ai instituțiilor, precum membri din cadrul partidelor politice, cetățenii și grupuri din comunitate, organizațiile de întreprinderi, operatorii de transport etc.
- Identificați și implicați cetățenii și grupurile de părți interesate într-un stadiu incipient al procesului. Comunicați în mod activ decizia de a dezvolta un PMUD, însă permiteți-le acestora să se implice în dezbateri. Este esențial să ascultați și să colectați ideile și viziunile cetățenilor, în special în cursul fazelor de planificare mai puțin tehnice, atunci când procesele sunt mai transparente și mai flexibile.
- Organizați o primă reuniune "kick-off" PMUD cu părțile interesate și cu cetățenii, într-un format interactiv. Aceasta ar putea fi, de exemplu, un workshop, o discuție publică sau de tip "world cafe".
- Începeți să analizați modalitățile de a implica cetățenii în mod creativ. Se pot include aici formatele convenționale, precum articolele de ziare, reportajele radio, anunțurile pe site-urile web, afișele în spațiile publice sau scrisorile la domiciliu, precum și formatele mai noi, precum mijloacele de comunicare socială, clipurile video, un centru de primire sau un site web (interactiv) dedicat.

Începeți să creați o viziune comună pentru oraș

- Împreună cu cetățenii și cu părțile interesate puteți începe să creați o viziune comună. Exercițiile de „viziune”, precum atelierelor de cercetare privind scenariile viitoare vă pot fi de folos pentru a dezvolta o înțelegere comună a modului în care orașul ar trebui să arate în viitor și a schimbărilor care sunt necesare pentru realizarea acestui deziderat.

www.eltis.org